

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О.
БОГОМОЛЬЦЯ**
Кафедра загальної і медичної психології

**МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
«СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Освітній рівень другий рівень вищої освіти - магістр
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 225 «Медична психологія»

Автор: доцент Тертична Н.А.

Затверджено на засіданні кафедри
загальної і медичної психології
Протокол № 2 від «12» вересня 2024 року

Завідувач кафедри
загальної і медичної психології,
професор

Матяш М.М.

Тема 1. Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання. (лекційне заняття – 2 години)

Мета заняття: ознайомити з предметом, завданнями та структурою соціальної психології, з методологічними проблемами соціально-психологічних досліджень, з умовами становлення і розвитку соціальної психології як науки.

План заняття.

1. Історичні витоки та функції соціальної психології, її взаємозв'язок з іншими галузями знання.
2. Предмет та структура соціальної психології.
3. Зміст основних категорій соціальної психології. Завдання соціальної психології.
4. Основні етапи розвитку соціальної психології як науки.
5. Поняття методології та методу дослідження.
6. Вимоги до проведення соціально-психологічного дослідження.
7. Характеристика основних типів дослідження: описове, кореляційне та експериментальне.
8. Основні вимоги до використання різних методів в соціальній психології.

Ключові поняття: *соціальна психологія, соціально-психологічний простір, соціально-психологічна реальність, соціально-психологічні явища, методологія дослідження, метод соціально-психологічного дослідження.*

Тема 2. Соціально-психологічні проблеми особистості. (лекційне заняття – 2 години)

Мета заняття: ознайомитися з соціально-психологічними концепціями особистості, соціально-психологічною структурою особистості, розглянути проблеми соціалізації особистості

План заняття.

1. Сутність соціалізації, її сфери, стадії, інститути та механізми.
2. Десоціалізація особистості.
3. Причини та наслідки патологічної дезадаптації особистості.
4. Поняття психологічної стійкості особистості.
5. Зміст поняття «соціально-психологічна компетентність особистості». Соціально-психологічна структура особистості.
6. Особистість і група. Статус та позиція як основні характеристики входження особистості в групу.
7. Поняття та структура соціальної установки.
8. Функції соціальної установки в регуляції соціальної поведінки особистості.
9. Поняття та основні характеристики соціальної ролі. Генезис ролі: характеристика основних стадій.

10. Гендерні ролі. Характеристика гендерних стереотипів.

Ключові поняття: *соціалізація особистості, соціальна адаптація, асоціалізація, десоціалізація, девіантна поведінка, деліквентна поведінка, маргінальна особистість, статус, позиція, роль, статевро-рольові параметри особистості, соціальний тип, «Я-концепція», «Я-образ», самооцінка, мотиваційна сфера, гендерна роль, гендерний стереотип.*

Тема 3. Соціально-психологічна характеристика спілкування.

(лекційне заняття – 2 години)

Мета заняття: охарактеризувати поняття соціально-психологічного спілкування, ознайомитися з комунікативними, перцептивними та інтерактивними аспектами спілкування, обґрунтувати причини та наслідки комунікативних бар'єрів.

План

1. Категорія спілкування в соціальній психології: визначення, види, структура, функції.
2. Формування потреби в спілкуванні в процесі онтогенезу.
3. Афіліація та альтруїзм як складові потреби в спілкуванні.
4. Роль соціальної перцепції у процесі взаєморозуміння.
5. Особливості формування неформальних стосунків у спілкуванні.
6. Довіра та псевдововіра у спілкуванні.
7. Причини виникнення труднощів у спілкуванні.
8. Поняття конфлікту, види, функції. Психологічна сумісність.
9. Види міжособистісного впливу.
10. Види та характеристика психологічного впливу.

Ключові поняття: *соціальна перцепція, соціальна установка, механізмами взаєморозуміння, комунікація, інтеракція, стратегії взаємодії, види взаємодії, каузальна атрибуція, ефект ореолу, ефект поблажливості, ефект первинності, ефект новизни, стереотипізація.*

Тема 4. Соціальна психологія груп і міжгрупової взаємодії.

(лекційне заняття – 2 години)

Мета заняття: ознайомитися з поняттям соціальної групи, основними характеристиками великих і малих соціальних груп, види груп в соціальній психології, формувати розуміння психологічних особливостей етнічних груп.

План

1. Етимологічна характеристика поняття група. Основні ознаки соціальної групи.
2. Загальна характеристика та класифікація малих та великих груп. Характеристики, що виділяють групу як цілісність. Параметри, що виділяють особистість як члена групи.
3. Поняття великої групи. Організовані та неорганізовані великі групи. Ментальність та етноцентризм.
4. Психологічні особливості українського національного характеру.
5. Міжгрупові конфлікти: характеристика та шляхи подолання.
6. Поняття малої групи.
7. Структура взаємовідносин у малій групі.

Ключові поняття: *соціальна спільність, “ми-почуття”, соціальна група егоцентризм, етноцентризм, етнічна ментальність, національна психологія, національний характер, натовп, аудиторія, публіка, компетентність членів групи, комунікативна структура малої групи, групові процеси, групові очікування, групові норми, соціальний контроль, групові санкції.*

Тема 5. Психологія малих груп.

(лекційне заняття – 2 години)

Мета заняття: вивчення проблем малої соціальної групи в соціальній психології, ознайомитися з виникненням і розвитком динамічних характеристик малої групи.

План

1. Сутнісні ознаки малої групи.
2. Основні підходи та напрями у вивченні малої групи.
3. Види і структурні характеристики малої групи. Структура взаємовідносин у малій групі.
4. Нормативний вплив у групі. Конформізм і нонконформізм. Вплив меншості в малій групі.
5. Питання прийняття рішення. Індивідуальні рішення. Феномени прийняття групового рішення. Етапи прийняття групового рішення.
6. Напрямки прикладних досліджень соціальної психології

Ключові поняття: *мала соціальна група, групова динаміка, механізми групової динаміки, моделі розвитку малої групи, нормативний вплив у групі,*

конформізм і нонконформізм, меншість в малій групі, зсув до ризику, групова нормалізація, групова поляризація.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія: навчальний посібник. Київ: НАВС, 2020
2. Москаленко В.В. Соціальна психологія. Підручник. Видання 2-ге, виправлене та доповнене – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 688 с.
3. Основи соціальної психології: підруч. для закл. вищої освіти /за ред. М. М. Слюсаревського. – К. : Талком, 2018. – 579 с.
4. Соціальна психологія/ Слюсаревський М., Хазратова Н. - Видавництво Львівська політехніка. – 2019. – 352с.
5. Столярченко О.Б. Психологія особистості. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 280 с.

Допоміжна:

1. Андрієнко Е.В. Попович І. С Психологія соціальних очікувань особистості: монографія / І. С. Попович. – Херсон : ПАТ «ХМД», 2017. – 504 с.
2. Васильків, О. Понятійні виміри соціально-психологічної допомоги населенню / О. Васильків // Психологія і суспільство. – 2018. – № 1-2. – С. 163-170.
3. Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія: підручник. У 2 кн. Кн. 1. Соціальна психологія особистості і спілкування / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К. : Либідь, 2014. – 576с.
4. Попович, І. С. Психологія соціальних очікувань особистості : методологія, теорія і практика: навч.-метод. посібник / І. С. Попович. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. – 158с.
5. Психологія розвитку та успіху особистості/ Варій М., Терлецька Ю. - Видавництво Львівська політехніка. – 2017. – 292с.
6. Соціально-психологічні технології розвитку особистості: монографія / О. Є. Блинова, С. І. Бабатіна, Т. М. Білик та ін. / відпов. ред. О. Є. Блинова. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2014. – 200 с.
7. Татенко, В. Соціальна психологія впливу: монографія / В. Татенко. – К. : Міленіум, 2018. – 216 с.
8. Швачко, О. В. Соціальна психологія: навч. посіб. / О. В. Швачко. – К. : Вища шк., 2012. – 111 с.